

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2019-11-22
Besvaras senast
2019-12-04 kl. 12.00

Till socialminister Lena Hallengren (S)

2019/20:465 Ekonomisk ersättning för vaccinet Pandemrix biverkningar

Det har nu gått tio år sedan världen drabbades av en ”ny influensa” och FN klassade den som pandemi. Ett antal länder satte sin pandemiberedskap i verket; Sverige var ett sådant land. De länder i Europa som vaccinerade människor med vaccinet Pandemrix märkte under 2010 ett ökande antal fall av narkolepsi hos barn och unga. Från att ha varit en mycket ovanlig och okänd sjukdom så blev den desto mer omtalad under åren efter massvaccinationerna.

Narkolepsi innebär ett livslångt lidande med sömnnattacker och kataplexier dagtid, sömnparalyser, hallucinationer och ingen djupsömn under natten. Sjukdomen är potentiellt livsfarlig. Kataplexier, det vill säga plötslig förlust av muskelkraft, kan leda till olyckor med svåra konsekvenser. Depressioner är vanliga, och många lever med en känsla av hopplöshet. Själv mord och försök att avsluta livet har inträffat efter den svenska vaccinationskampanjen.

Narkolepsi är socialt, psykiskt och ekonomiskt påfrestande. Drabbade barn och unga har mer eller mindre svårigheter att klara skolan, och skolgången tar ofta flera år längre än planerat. Yrkesvalen blir begränsade; att klara arbete på heltid är ovanligt. Samtidigt slår det en hur starka, modiga och begåvade alla är. Potentialen finns, om förutsättningarna bara kommer på plats.

När Läke medelsverket 2011 slog fast sambandet mellan vaccinet och narkolepsibiverkningen träffade föräldrar till drabbade barn representanter för regeringen, myndigheter och organisationer. I och med mötet förmåddes anhöriga att tro att ersättningar från Läke medelsförsäkringen skulle täcka deras barns behov av kompensation och ekonomisk trygghet, och det lovades utbetalningar på upp till 10 miljoner kronor. År 2012 skrev den dåvarande socialministern Göran Hägglund en debattartikel tillsammans med den nuvarande socialministern Lena Hallengren om att de narkolepsidrabbade i framtiden skulle försäkras ekonomisk trygghet. De skulle även slippa årtal av processer rörande ersättning. I februari 2016 utlovade sjukvårdsministern Gabriel Wikström ”upp till 10 miljoner kronor” per person som hade drabbats.

År 2019 har närmare 600 personer, mestadels unga, anmält narkolepsi som biverkningsskada efter vaccinationskampanjen. Få har fått mer än 50 000 kronor i ersättning från Läke medelsförsäkringen och staten, trots att de lever med en allvarlig neurologisk sjukdom varje dygn i veckan. Ingen har fått eller utlovats de 10 miljoner kronor som har lovats. En del av de drabbade, vars

symtom inte upptäcktes i tid, har inte ens fått 50 000 kronor.

Det är inte utan att man undrar vad mer som krävs utöver att få sitt liv förstört för att få det högre beloppet.

När staten köpte in vaccinet Pandemrix avtalades ansvaret för eventuella biverkningar bort av säljaren. Nu har regeringen återigen tecknat avtal med samma bolag om ett framtida pandemivaccin.

Det finns länder i Europa där de narkolepsidrabbade har ersatts med långt mer än de små belopp som staten och försäkringar betalar ut här.

Den 12 juli 2019 svarade socialministern på en skriftlig fråga i ämnet och så då att hon följer arbetet med att hjälpa de narkolepsidrabbade barnen och deras föräldrar genom dialog med Narkolepsiföreningen. Det gäller även den ekonomiska ersättning de drabbade kan få via Läkemedelsförsäkringen och Kammarkollegiet. Socialministern svarade i juli att hon avser att fortsätta att noga följa arbetet med att ge de drabbade barnen den trygga framtid de har rätt till.

Min fråga till socialminister Lena Hallengren är därför:

Vad avser socialministern att göra mer konkret än att endast ”följa arbetet” för de som drabbats av vaccinet Pandemrix biverkningar, och när ska de sedan länge utlovade skadeståndsutbetalningarna i sin helhet göras till dessa unga drabbade individer?

.....

Christina Östberg (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders